ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΤΜΗΜΑΤΑ : Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΑΛ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 20/4/2024

Α. Μη Λογοτεχνικό κείμενο

Ο ελεύθερος χρόνος των εφήβων

Ο ελεύθερος χρόνος των εφήβων αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πεδία για την κοινωνικοποίησή τους, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και τη διαμόρφωση της ταυτότητάς τους. Ο τρόπος ωστόσο με τον οποίο οι έφηβοι αξιοποιούν τον ελεύθερο χρόνο τους συνδέεται ποικιλοτρόπως με την ψυχική αλλά και τη σωματική τους ανάπτυξη και υγεία.

Οι έφηβοι αφιερώνουν τον ελεύθερο χρόνο τους σε δραστηριότητες που απαιτούν φυσική άσκηση (π.χ. ποδόσφαιρο, ποδήλατο, μπαλέτο) ή σε καθιστικές δραστηριότητες (π.χ. τηλεόραση, ηλεκτρονικός υπολογιστής, ηλεκτρονικά παιχνίδια, βιβλία, κτλ.). Ο χρόνος που αφιερώνουν οι έφηβοι σε κάθε έναν από αυτούς τους δύο τύπους δραστηριοτήτων απασχολεί τα τελευταία χρόνια τους επαγγελματίες υγείας αφού φαίνεται πως οι έφηβοι τείνουν να ασχολούνται λιγότερο με φυσικές και περισσότερο με καθιστικές δραστηριότητες. […]

Σημαντικό ρόλο στις δραστηριότητες που επιλέγουν οι έφηβοι στον ελεύθερο χρόνο τους διαδραματίζουν οι γονείς. Οι κοινές δραστηριότητες με τα παιδιά και οι θετικές για την υγεία συνήθειες των γονιών, όπως αυτή της σωματικής άσκησης, λειτουργούν ως πρότυπα για τα παιδιά ενισχύοντας σε αυτά την υιοθέτηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής. Οι κοινές δραστηριότητες με την οικογένεια είναι για τους περισσότερους εφήβους στη χώρα μας τα κοινά γεύματα, οι συζητήσεις και η παρακολούθηση τηλεόρασης, ενώ σπάνια παίζουν, αθλούνται ή πάνε κάποιον περίπατο όλοι μαζί. […]

Όσον αφορά την τηλεόραση, αυτή φαίνεται να αποτελεί μία από τις δημοφιλέστερες ασχολίες των εφήβων στον ελεύθερό τους χρόνο τόσο τις ημέρες του σχολείου όσο και τα Σαββατοκύριακα, κυρίως των μεγαλύτερων σε ηλικία. Ωστόσο, τα παιδιά και οι έφηβοι σήμερα δεν απασχολούνται μόνο με την τηλεόραση, αλλά αφιερώνουν πολύ χρόνο και σε άλλες ηλεκτρονικές συσκευές (π.χ. ηλεκτρονικός υπολογιστής). Παράλληλα, πολλές μελέτες έχουν εστιάσει στις επιπτώσεις που έχει στην υγεία τους ο χρόνος που βρίσκονται συνολικά μπροστά από την οθόνη

ηλεκτρονικών συσκευών (screen time) και έχουν δείξει ότι σχετίζεται με αύξηση βάρους και παχυσαρκία, βίαιες ή επιθετικές συμπεριφορές.

Επιπλέον, ο αυξημένος χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης και γενικά ο χρόνος μπροστά από μία οθόνη επηρεάζει τις κοινωνικές σχέσεις των εφήβων, καθώς μελέτες έχουν επισημάνει ότι συνδέεται με τη μείωση του χρόνου προσωπικών συναναστροφών και με τη χαμηλή ποιότητα συναισθηματικού δεσμού με τους γονείς και τους συνομηλίκους. Η συχνή παρακολούθηση τηλεόρασης σχετίζεται και με σειρά προβλημάτων αργότερα στη ζωή όπως κακή φυσική κατάσταση, ανθυγιεινές διατροφικές συνήθειες και παχυσαρκία. Ειδικά για την τηλεόραση, η Αμερικανική Παιδιατρική Ακαδημία συνιστά οι γονείς να μην επιτρέπουν στα παιδιά τους να βλέπουν τηλεόραση για περισσότερο από δύο ώρες ημερησίως.

Κοκκέβη Α., Φωτίου Α., Ξανθάκη Μ., Καναβού Ε., *Ο ελεύθερος χρόνος των εφήβων.*

Σειρά θεματικών τευχών: Έφηβοι, Συμπεριφορές & Υγεία.

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, διασκευασμένο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α1. α) «Ο τρόπος ωστόσο με τον οποίο οι έφηβοι αξιοποιούν τον ελεύθερο χρόνο τους συνδέεται ποικιλοτρόπως με την ψυχική αλλά και τη σωματική τους ανάπτυξη και υγεία.» Να αναφέρετε τα επιχειρήματα με τα οποία οι συγγραφείς υποστηρίζουν την παραπάνω άποψη. (μον. 7)

β) Να δώσετε τον χαρακτηρισμό «Σωστό» ή «Λάθος», ανάλογα με το αν αποδίδουν το νόημα του κειμένου σωστά ή όχι, σε κάθε μία από τις διατυπώσεις που ακολουθούν. (μον. 8)

1. Η επιλογή του τρόπου αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου των εφήβων μπορεί να έχει επιδράσεις στην ψυχική και σωματική τους υγεία.
2. Οι συνήθειες των γονιών μπορούν να λειτουργήσουν ως πρότυπο για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των εφήβων.
3. Οι νέοι παρακολουθούν τηλεόραση κυρίως τα Σαββατοκύριακα, καθώς τις καθημερινές ασχολούνται με δραστηριότητες που απαιτούν φυσική άσκηση.
4. Ο αυξημένος χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης δεν συνδέεται με όσες αρνητικές συνέπειες έχουν καταγραφεί συγκριτικά με τον αυξημένο χρόνο χρήσης άλλων ηλεκτρονικών συσκευών.

Μονάδες 15

Α2. α) «Επιπλέον, ο αυξημένος χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης και γενικά ο χρόνος μπροστά από μία οθόνη επηρεάζει της κοινωνικές σχέσεις των εφήβων»: Να

μετατρέψετε τη σύνταξη της παραπάνω φράσης από ενεργητική σε παθητική. Ποια αλλαγή παρατηρείτε ως προς το ύφος; (μον. 9)

β) διαμόρφωση, τηλεόραση, επιτρέπουν: Από το β' συνθετικό των υπογραμμισμένων λέξεων να σχηματίσετε μία παράγωγη (απλή ή σύνθετη) λέξη. (μον. 6)

Μονάδες 15

Α3. Με αφορμή το αφιέρωμα της ηλεκτρονικής εφημερίδας του σχολείου σας στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, αναλαμβάνετε να γράψετε ένα άρθρο (200-250 λέξεις), στο οποίο προτείνετε τρόπους ορθής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου αναφέροντας τα οφέλη που έχει ο καθένας από αυτούς για τους νέους.

Μονάδες 20

Β. Λογοτεχνικό κείμενο

«Μονοτονία»

Την μια μονότονην ημέραν άλλη
μονότονη, απαράλλακτη ακολουθεί. Θα γίνουν
τα ίδια πράγματα, θα ξαναγίνουν πάλι —
η όμοιες στιγμές μας βρίσκουνε και μας αφήνουν.

Μήνας περνά και φέρνει άλλον μήνα.
Αυτά που έρχονται κανείς εύκολα τα εικάζει·
είναι τα χθεσινά τα βαρετά εκείνα.
Και καταντά το αύριο πια σαν αύριο να μη μοιάζει.

Κ.Π. Καβάφης, *Τα Ποιήματα,* Τ. Α' 1897-1918

Δραστηριότητες

Β1. Γιατί το ποιητικό υποκείμενο αισθάνεται μονοτονία και ποιες είναι οι επιπτώσεις της;

Μονάδες 15

Β2. α) Χαρακτηριστικό της γλώσσας του Καβάφη είναι μια ιδιοτυπία κατά την οποία συνδυάζει λαϊκές και λόγιες λέξεις. Να το επιβεβαιώσετε παραθέτοντας ένα παράδειγμα για κάθε περίπτωση. (μον. 6)

β) Στο ποίημα κυριαρχεί η επανάληψη. Να δώσετε δύο παραδείγματα και να σχολιάσετε την λειτουργία του συγκεκριμένου εκφραστικού μέσου σε σχέση με το θέμα του ποιήματος. (μον. 9)

Μονάδες 15

Β3. Θεωρείτε πως οι σημερινοί άνθρωποι νιώθουν μονοτονία; Πώς οι τρόποι με τους οποίους κάποιος αξιοποιεί τον ελεύθερο χρόνο του συμβάλλουν σε αυτό το συναίσθημα;

Μονάδες 20

ΣΠΟΥΔΗ